Nr. 148. Czwartek 1. Lipca 1852. Rok gazecie 41.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i codziennym urzędowym Dziennikiem, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 złr. 15 kr., miesięcznie 1 złr. 25 kr Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 40 kr., miesięcznie 1 złr. 40 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 9. czerwca. Jego c. k. apost. Mość raczył najwyższym własnoręcznie podpisanym dyplomem najłaskawiej dozwolić, aby Baronowstwo Franciszka Barona *de Aichen*, naczelnika sekcyi w Ministerstwie skarbu przeszło na jego adoptowanego syna Franciszka kawalera de *Mitis*, syna Ferdynanda kawal. de Mitis, Radcy sekcyi w Ministerstwie handlu.

Sprawy krajowe.

Lwów, 1. lipca. Dziś popołudniu, po zebraniu i ocenieniu wyroków komisyi wyznaczonych do osądzenia przedmiotów wystawy, ogłoszą się i rozdadzą zapowiedziane nagrody. Akt ten odbędzie się na miejscu wystawy przy ogrodzie pojezuickim. Dzień wczorajszy spędzono na próbach maszyn, poprzedzający zaś na rozpoznaniu i oszacowaniu bydła, koni i maszyn według pewnych zasad, które każda komisya uprzednio ułożyła, a z których najgłówniejszą była: mieć szczególnie wzgląd na przedmiot płodu krajowego, zagraniczny zaś uważać o ile się do wzrostu, do pomyślności i poprawy gospodarstwa krajowego przyczynia, a nadewszystko o ile rozpowszechnić się daje. Zasada ta powodowała sędziów równie co do bydła, koni, owiec, jak przy ocenieniu machin i narzędzi, których próby odbywały się wczoraj częścią za Lwowem na polach pod Malechowem, częścią na miejscu wystawy.

Wystawa tegoroczna liczy: bydła rogatego sztuk 57, koni 9, owiec rasy poprawnej 15; a z machin i narzędzi sztuk 72, między któremi jest pługów wzoru rozmaitego 9, młockarni 7, młynków do różnego użytku 5, bron 8, sieczkarni 4, siewników 5, i wiele pojedyńczych narzędzi i machin zalecających się równie osobliwością pomysłu, jak i odpowiednią użytecznością.

Największą ilość rzeczy na wystawę rodzaju tego, bo sztuk 24, wniósł zbiór narzędzi i machin Towarzystwa gospodarskiego sam. Ale wyrobnia narzędzi i machin p. Franciszka Schuhmanna we Lwowia dostawiła sztuk 18; wyrobnia p. Pietscha, kotlarza we Lwowie sztuk 6. Z wyrobni machin i narzędzi rolniczych w Wełdzirzu w Stryjskim pp. Fritsche i Klimkiewicz nadesłano sztuk 5. Inne rzeczy po największej części są wyroby przemysłu zagranicznego, a nadesłane ze zbiorów gospodarskich JO. księcia Sapiehy, JW. Hr. Alfreda Potockiego, JP. Ludwika Skrzyńskiego i innych. JP. Ignacy Krzeczunowicz z Jaryczowa nadesłał Maślniczkę z wystawy Londyńskiej, która zajmowała wszystkich odwiedzających wystawę.

Journal des Debats zawierał już przed kilkoma miesiącami kilka ważnych artykułów o potrzebie uznania monety złotej za towar handlowy, ponieważ dla niezmiernych ilości złota uzyskanych w Kalifornii z każdym dniem coraz więcéj staje się chwiejącym stosunek między śrebrem i złotem. Najnowsze doniesienia z Australii zdolne są z każdego względu zwrócić nanowo uwagę publiczną na ten zewszechmiar ważny przedmiot. I tam znaleziono także wielkie masy złota i łatwo ztąd wynikuąć może, że cena złota upadnie. Ale dalsza naturalną następnością tego stosunku jest także i to, że czem więcej monety złotej teraz biją w kraju i czem więcéj zapełnia obieg krajowy, tem większą dążność do wypływania z kraju okazuje moneta śrebrna, któréj wewnętrzna wartość zostaje niezmienną, a w porównaniu ze złotem nawet się podwyższa.

W Anglii był stosunek między złotem i śrebrem *przed* rokiem 1816, w którym złoto uznano za jedyny prawny środek wyrównawczy dla wszystkich wypłat powyżéj dwóch funtów, jak 1 : 15,209. Bito wtedy z jednego funta śrebra 62 szylingów. W roku 1816 nakazano bić z jednego funta 66 szylingów, przezco się zaraz moneta śrebrna pogorszyła o 6,06 procent. Celem tego pogorszenia było przeszkodzić wywozowi angielskiej monety śrebrnej i zatrzymać je w kraju jako środek drobnego obrotu. W Ameryce północnej gdzie najsamprzód wydobyto wielkie ilości złota, czuć się dało także najpierwéj zmniejszenie wartości złota. Wynosiło ono w stosunku do tamtejszej kompozycyi śrebra około trzy od sta. Aby zapobiedz pochodzącemu ztąd odpływowi monety śrebrnej, zaproponował amerykański sekretarz stanu zmniejszenie jéj wartości wewnętrznej o pięć procent. Ale tym sposobem uchylonoby tylko tymczasową trudność i zachodzi kwestya, jakich należy użyć środków na wypadek, gdyby zmniejszenie wartości złota przewyższało owe 5 od sta, co też amerykański minister w projekcie swoim przewidywał. Słusznie przeto powiedziała *Gazeta Powszechna* w artykule bardzo trafnym, odnoszącym się do tej sprawy: „Jawną jest rzeczą, że wszelka polityka mennicza chcąca ustanowić stosunkową wartość dwóch kruszców, to jest złota i śrebra, nie ma stałej podstawy. Niedogodność wynikająca w Ameryce północnej, która pierwotnie ustanowiła stosunek obydwóch kruszców na 1 : 15,988, może się w każdym innym kraju powtórzyć, zechceż Francya także pogorszyć swoją monetę śrebrną? Na każdy sposób zaszkodziłoby to nadzwyczajnie jéj stosunkom handlowym; jeżeli zaś Francya niezmniejszy wewnętrznej wartości swojéj monety śrebrnej, natenczas z pewnością wywozić ją będą z kraju. — Anglia która dla rozmaitych powodów na razie niemoże znieść waluty złota, pragnie bardzo rozdzielić na kilka krajów zmniejszenie wartości złota, aby tym sposobem pozbyć się części tego zmniejszenia wartości. Wysłała ona w końcu r. 1850 kilka milionów funtów szterlingów w złocie do Francyi i nieomieszka powtórzyć to przy sposobności. Jeżeli Francya pójdzie za przykładem Holandyi, wtedy musi cały kontynent zatrzymać w ogóle tylko walutę śrebra, a wszystko złoto stanie się tylko towarem handlowym. Jeżeli także Ameryka pójdzie za przykładem Holandyi i Belgii, gdzie monetę złotą także już uznano za towar handlowy, wtedy sama Anglia zostanie z swoją walutą złota i skutki zmniejszenia wartości złota spadną tylko na Anglię. To jest dopiero początek téj wielkiej rewolucyi, któréj następstwa jeszcze obliczyć się nie dadzą."

Jako praktyczny rezultat tych ważnych uwag okazuje się więc, że równie jak w ogóle niestósowną jest rzeczą ustanowić stały stosunek między obydwoma walutami złota i śrebra, tak z drugiej strony waluta śrebra obecnie dlatego zasługuje na pierwszeństwo, ponieważ cena tego kruszcu niejest narażona na targowicy świata na tak gwałtowne i nieobliczone fluktuacye. Jeżeli więc prędzéj lub później wystąpią na jaw skutki wskazanej wielkiej rewolucyi w amerykańsko-europejskich stosunkach pieniężnych, to jednak niewyrządzą tak znacznych szkód w krajach, gdzie tylko waluta śrebrna w państwie prawnie jest uznana, złoto zaś uważane jest za towar handlowy.

(Litogr. koresp. austr.)

(Ratyfikacye traktatów Austryi z Bawaryą.)

Wiedeń, 24. czerwca. Ratyfikacye *zawartych między Austryą i Bawaryą układów* wymieniano 14. maja. Pierwsza umowa tyczy się żeglugi na Dunaju i rzekach pobocznych; druga niektórych terytoryalnych i pogranicznych stosunków, wytkniętych za biegiem rzek wspomnionych, trzecia nareszcie środków policyjnych i przestrzegania cłowych dochodów na rzekach pogranicznych. Pierwszą umową otworzono wolną żeglugę dla obopólnych mieszkańców na Dunaju i rzekach pobocznych, do których według artyk. 15. należą także sztuczne gościńce wodne; wszystkie jakąkolwiekbądź nazwą objęte należytości nawigacyjne, jakoto cła wodne itd. zniesiono, począwszy od bawarsko-wirtemberskiej aż do tureckiej granicy. Co zaś do *parowej żeglugi na Dunaju* w szczególności, tedy musiano uwzględnić przywilej w tej mierze towarzystwa austryackiego. Król. rząd bawarski zastrzegł przeto sobie wzajemność dla bawarskich paropływów na rzekach swoich. Tymczasem pozostawiono do woli obustronnym towarzystwom żeglugi parowej, umówić się między sobą względem rozprzestrzenienia swego przedsiębierstwa na rzecze Dunaju. Termin, do którego należytości nawigacyjne ustać mają częścią za pomocą spłaty, poczęści zaś zupełnem ich zniesieniem, oznaczono z końcem roku 1855. Według brzmienia wspomnionej umowy nawigacyjnej otrzyma król. rząd wirtembergski zapraszające wezwanie, aby do niej także i z swojej strony przystąpił. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 27. czerwca. Rząd zjednoczonych Stanów Ameryki północnej zamyśla w austryackich miastach nadbrzeżnych konzulaty zaprowadzić. Nie ulega wątpliwości, że mianowani konzulowie otrzymają cesarskie *Exequatur*, które nadano niedawno nowo mianowanemu jen. konzulowi w Tryeście, co zresztą jest dowodem, że stosunki Austryi ze Stanami Zjednoczonemi bynajmniej nie są zerwane.

— Jak słychać z pewnością, negocyacye między Austryą i Portą względem prześladowania chrześcian w Bośnii, wydały już pożądany rezultat, gdyż ze strony Porty mianowano komisyę dla rozpoznania tej sprawy.

— Toczące się od niejakiego czasu obrady nad zniesieniem monopolu saletry są bliskie ukończenia. Zniesienie monopolu jest już stanowczo zadecydowane, a właściwe przepisy traktują wyłącznie o peryodzie przejścia. Do nowej ustawy o górnictwie przyjęto równocześnie rozporządzenia, które kopanie saletry znacznie ułatwiają.

— Jutro (w sobotę) o dziesiątej rano spalą znowu na *Glacis* pół miliona banknotów, które z obiegu ściągnięto.

— Liczba prośb, doręczonych Cesarzowi Jego Mości podczas podróży w Węgrzech, jest bardzo znaczna i przewyższa 3000. Większą ich część załatwiono zaraz na miejscu, jakoż najwyższą łaskę otrzymało bardzo wielu potrzebujących pomocy, a Cesarz Jego Mość oświadczył po dwakroć, że wszędzie każe udzielić pomocy, gdzie tylko można będzie.

— Według wiadomości z Budy odbyła się tam dnia 23. b. m. popołudniu przed samym przyjazdem Monarchy rada stanu, na której przybyli tamże dniem wprzódy panowie ministrowie hrabia Buol-Schauenstein i dr. Bach się znajdowali. Dnia 24. przedstawił hrabia Buol-Schauenstein Cesarzowi Jego Mości ks. pruskiego posła związkowego sejmu pana hrabię Bismark-Schönhausen.

— C. k. austr. paropływ *Volta* pod dowództwem kapitana Wissiek zawinął według doniesienia gazety Tryestyńskiej 3. czerwca do Kartageny. Arcyksiążę *Maksymilian Ferdynand* doznał tam jak najświetniejszego przyjęcia. 4go udał się Arcyksiążę do Murcia, zkąd tegoż jeszcze dnia miał powrócić. 30. maja zawinęła pomieniona fregata do Palma (na wyspie Majorca), gdzie Arcyksiążę zwiedził kilka pięknych wil w okolicy i inne godne uwagi przedmioty. W obronnym zamku Bellver przyjmowała Arcyksięcia jedna kompania pułku Izabeli II. wraz z muzyką wojskową. Dnia 1. czerwca udała się fregata na Mahon do Kartageny, a 7go miała odpłynąć do Gibraltaru. Z Lizbony (gdzie Arcyksiążę zabawi około 14 dni), po zwiedzeniu wyspy Madeira, uda się fregata *Volta* z powrotem na Malagę do Tryestu. *(Lloyd)*

(Depesza telegraficzna.)

Stuhlweissenburg, 26. czerwca. Jego c. k. Apost. Mość udał się dzisiaj po południu o godz. 1. z Budy w dalszą podróż po kraju i przybył o godz. 4¼ po południu na granicę miejskiego terytoryum Stuhlweissenburga w najlepszem zdrowiu i przy pomyślnem powietrzu. Przyjęcie było pod każdym względem świetne. Miasto było ozdobione chorągwiami — właśnie teraz o godz. 8 wieczór zaczyna się świetna illuminacya. Jutro o godz. 7 uda się Jego ces. Mość po wysłuchaniu mszy św. w dalszą podróż do Szekszard. *(L. k. a.)*

(Kurs wiedeński z 30. czerwca 1852.)

Obligacye długu państwa 5% 97; 4½% 87⁹/₁₆; 4% 79³/₈. 4% z r. 1850 —; wylosowane 3% 59. Losy z r. 1834 —; z roku 1839 325⁵/₁₆. Wied. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1378. Akcye kolei pół. 2075. Glognickiej kolei żelaznéj 778¾. Odenburgskie 126. Budwejskie — 305. Dunajskiej żeglugi parow. 720. Lloyd —.

Ameryka.

(Wiadomości z Buenos-Ayres.)

Według wiadomości z Buenos-Ayres z 2. maja była dniem wprzód nowa legislatura instalowana. Wyboru gubernatora państwa Buenos-Ayres spodziewano się jeszcze w ciągu tego miesiąca i sądzono, że ten wybór padnie na dotychczasowego prowizorycznego gubernatora dr. Lopez. Dla negocyowania o stanowczy traktat z Brezylią wysłano do Rio ministra spraw zagranicznych Pena, który według wszelkiego prawdopodobieństwa także o wszczętych między Uruguay i Brezylią nieporozumieniach negocyować będzie. Głównym jednak przedmiotem negocyacyi jest stypulowana w specyalnej konwencyi z Brezylią wolność żeglugi na rzekach Parana i Uruguay, w której upatrują powód do rozwiązania konfederacyi Argentyńskiej. *(W. Z.)*

Francya.

(Oczekiwany wyrok rady stanu w procesie familii Orleańskiej. — Posiedzenie ciała prawodawczego. — Deportowani do Cayenne. — Wezbranie rzék. — Wiadomości potoczne.)

Paryż, 23. czerwca. Rada stanu wyda wkrótce wyrok w nowym procesie, tyczącym się familii Orleańskiej, a najszczególniej księcia Aumale, gdyż otrzymała polecenie wykonania legatu księcia Kondeusza na rzecz siérót po poległych w Wandei wojownikach rojalistycznych.

— Na posiedzeniu prawodawczego ciała dnia 23. czerwca odczytał prezydent Billault dwa od ministra stanu przesłane projekta do ustawy, tyczące się kredytu 615,300 fr. na zapłacenie zakupionego dla muzeum obrazu sławnego malarza Murillo, i wymiany hotelu ministerstwa spraw zagranicznych na hotel Sebastiani, równie jak nabycia hotelu Castellane. Nastąpiło przesłanie projektów do biur. Potem toczono dalej obrady nad budżetem wydatków na rok 1853. Różne rozdziały pierwszej części przyjęto, wyjąwszy rozdział 12. (dotacyę senatorów), który odrzucono. Rozdziały drugiej części przyjęto. W trzeciej części przyjęto rozdziały tyczące się ministeryum państwa, sprawiedliwości, spraw zagranicznych, nauki publicznej i wyznań religijnych. Z rozdziałów tyczących się ministerstwa spraw wewnętrznych przyjęto 4 pierwsze, między temi rozdział o tajnych funduszach. Koniec posiedzenia.

— Pierwszy okręt, korweta *Allier*, mający na pokładzie pospolitych zbrodniarzy, zawinął dnia 10. maja po sześciotygodniowej żegludze, do Cayenne. Odwożący ich jeneralny komisarz p. *Sarda Garriga*, w depeszy do rządu nie może się nachwalić dobrego usposobienia deportowanych i ich odwagi do nowego zawodu życia. Dla wyrażenia swej podzięki wzniosą za radą jeneralnego komisarza na *plateau* Wyspy Królewskiej *(Ile Royale)* kolumnę z następującym napisem: „W skruszonem sercu jest zbawienie. Prezydentowi republiki francuskiej *Ludwikowi Napoleonowi.* Ministrowi marynarki *Ducos.*"

— Nadesłana wczoraj wieczór depesza telegraficzna donosi, że rzéka Saône tak znacznie wylała, iż Parysko-Lyońska kolej żelazna musiała swą służbę korespondującemi paropływami zastanowić. Również z innych okolic wschodniej i zachodniej Francyi nadchodzą ciągle wiadomości o wezbraniu rzek, a tem samem o zalaniu okolic wodą.

— Jeden z dzienników Bruxelskich podaje za rzecz niewątpliwą, jakoby p. *Morny* miał u prezydenta republiki wyrobić złagodzenie dekretów Orleańskich, i że wkrótce ogłoszone będzie nowe w tym duchu rozporządzenie. W takim wypadku spodziewaćby się można także i objęcia departamentu spraw wewnętrznych przez p. Morny.

— Minister spraw wewnętrznych kazał *cofnięcie nowych ustaw podatkowych* obwieścić po departamentach telegraficznemi depeszami z tą uwagą, że ciału prawodawczemu dozwala się przezto dłuższego czasu do gruntowniejszego rozpoznania. Projekta zaś względem koncesyi kolei żelaznej z Bordeaux do Cette i z Paryża do Cherbourg utrzymały się obydwa i nie cofnięto z nich żadnego.

— *Patrie* donosi: Jego Mość Cesarz Brezylii wezwał rząd francuski o przysłanie mu 60 sióstr miłosierdzia dla instytutów dobroczynności w kraju swoim. Mają one udać się niebawem w podróż do Rio-Janeiro.

— Hrabia *Chambord* potwierdził nowem własnoręcznem pismem okólnem ddto. 10. czerwca swój list z Wenecyi i odpowiedział równocześnie na poczynione przeciw niemu zarzuty. Na przyszłość tedy wzywa prawdziwych legitymistów wyjąwszy służących w armii, ażeby nie składali przysięgi.

— Według dziennika *Patrie* będą nadal już tylko w Tulonie istnieć galary, a mianowicie dla takich więźniów, których ze względu na zdrowie deportować nie można. *(P. Z.)*

Rozmaite wiadomości.

— Znachodząca się w Bengalii i w całych Indyach wschodnich roślina włoknista *Jute*, a powszechnie nazwana tam *Natta Jute* lub *Gheenallapaat*, zajęła teraz mocno uwagę fabrykantów angielskich. Uzyskana ztąd przędza trzyma środek między lnem a bawełną. Anglicy spodziewają się, że zdoła w bardzo znacznej części zastąpić amerykańską bawełnę, z której tamtejsi krajowcy ciągną niezmierne zyski. Pomieniona roślina ma jeszcze i tę właściwość, że się z łatwością ciągnie w niteczki, daje się gręplować i jak bawełna rozciągać. Łączy więc w sobie własności lnu i bawełny. Przędza ta przyjmuje też tak piękny i doskonały blich, że równa się połyskiem wyrobom z jedwabiu. Jute używać można z wielką korzyścią w przymieszaniu z jedwabiem, wełną, lnem lub bawełną; na wystawie londyńskiej znajdowały się już różne z tej przędzy wyroby, a mianowicie flanela, trykoty, materye bławatne i sukna. Do Anglii wprowadzono surowej Juty 20,000 i przeszło beczek.

— Ostatnie przed skonaniem słowa sławnych ludzi mogłyby nie raz posłużyć do indywidualnej ich charakterystyki, i tak pomiędzy innymi rzekł minister *Chesterfield* przed samym skonem: Podajcie mi jeszcze krzesło! — *Haydn:* Boże zachowaj Cesarza! — Sławny fizyolog *Haller:* Tętno już ustało! — Królowa angielska *Elżbieta:* Za jedną jeszcze minutę oddałabym wszystkie skarby moje! — Kardynał *Beaufort:* Toż nie ma już na śmierć sposobu? — *Goethe:* Światła, więcéj światła! — *Hugo Grotius:* Pogadajmy poważnie! — *Tasso:* W twoje ręce, o Panie! — *Anna Boleyn* obejmując szyję swoją palcami, westchnęła: Moja szyja tak mała, tak mała! — *Tomasz Morus* idąc na rusztowanie, wyrzekł: Proszę was, pomóżcie mi wstąpić na schodki, z powrotem nie będę żądać po was tej fatygi! — *Walter Skott:* Zdaje mi się teraz, jakbym się nowo na świat odradzał! — *Jefferson:* Bogu polecam duszę moją, a córki moje ojczyznie! — *Washington:* Dobrze idzie! — J. G. *Adams:* Ostatnia to już praca na tej ziemi! — *Harrison:* Życzę sobie, abyście dobrze pojęli prawdziwe zasady rządowe i lud z niemi obznajomili — więcej niczego nie żądam! — *Taylor:* Starałem się dopełnić mego obowiązku! — *Fryderyk* V. król Duński: Rąk moich nie zmazałem i kropelką krwi ludzkiej! — *Mozart:* Nie mów mi nic o pociechach, Emilio; weź raczej ostatnie nuty moje, usiądź do fortepianu, i odśpiewaj mi hymn do matki Boskiej. Chciałbym jeszcze raz usłyszeć tony te, które mnie dawniej tak często pocieszały i orzeźwiały! — *Karol* II.: Pamiętajcie, aby Nelly nie morzono głodem! — *Mirabeau:* O, jakżebym słodko umierał słuchając tonów niebiańskiej muzyki!

Produkcya złota i srebra w starym i nowym świecie.

Dzienniki angielskie podają o produkcyi złota i srebra w latach 1846 i 1850, to jest dwoma laty przed i po odkryciu złotych min

(List ministra stanu do prezydenta izby w sprawie podatku od zbytków.)

Paryż, 19. czerwca. List który minister stanu napisał do prezydenta izby względem nowego podatku od zbytków, brzmi dosłownie jak następuje: „W odpowiedź na te uwagi, któreś Pan uczynił księciu Prezydentowi Republiki, imieniem wielu deputowanych, obawiających się, że niebędą mieć dostatecznego czasu do zastanowienia się nad różnemi prawodawczemu ciału przedłożonemi projektami do podatków, polecił mi Książę oznajmić Panu, co następuje: Przedłożeniem namienionych projektów do ustawy chciał książę Prezydent dojść do pokrycia niedoboru naszej ekonomii państwa. Książę Prezydent pojmuje, że te projekta są wielkiej wagi i gruntownego wymagają zgłębienia. Z drugiej strony wie, że niektórzy deputowani chcą zaproponować inne podatki jako skuteczniejsze, dla tego nie upatruje w tem nic złego, że rozpoznanie tych projektów na inną sesyę odroczono; a to tem mniej, iż potrzeby publicznego skarbu nie wymagają dostarczenia niezwłocznie nowych zasiłków.“ *(W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 25. czerwca. Wczoraj wotowało ciało ustawodawcze budżet dla ministeryum spraw wewnętrznych, marynarki i wojny, a odrzuciło kredyt na reparacyę budynków zamkowych. $4^1/_2$ proc. renta 101 fr. 35 ct.; 3 proc. 70 fr. 35 ct. *(W. Z.)*

Włochy.

(Projekt do ustawy o ślubach małżeńskich.)

Turyn, 17. czerwca. Treść przedłożonego przez ministra Buoncompagni projektu do ustawy o ślubach małżeńskich, jest następująca:

Pierwszy rozdział tyczy się osób mogących wchodzić w przedślubne umowy. Zawierać je mogą młodzieńcy po skończonym 18tym roku życia, dziewczęta po 15tym; wszelakoż dla małoletnich potrzeba przyzwolenia rodziców lub opiekunów. Obecnie istnące, ze stosunków pokrewieństwa wynikające przeszkody zawarto w ciaśniejszych granicach, od których jednak żadna już więcej dyspensa miejsca mieć nie może.

Drugim rozdziałem poruczono głoszenie zapowiedzi syndykatom, i przyzwolono tak prokuratorom państwa jako i każdej w danym wypadku interesowanej stronie protestować przeciw spełnieniu ślubu małżeńskiego.

Trzeci rozdział odmawia ważności każdej nawet ze strony kościoła dopełnionej kopulacyi, jeżliby nie była zarejestrowana w tyczących się urzędach cywilnych, i postanawia, że w wypadkach, w których ślub nie mógł otrzymać konsekracyi kościelnej, małżeństwo to jednak może być spełnione w obec sędziego, z należytem zachowaniem przepisów prawa. W powszechności zaś odbywać się mają śluby małżeńskie z religijną solennością, tak jak-to i kodex cywilny już przepisuje.

Czwarty rozdział tyczy się warunków unieważnienia. Unieważnienia ślubu żądać mogą prokuratorowie państwa, krewni i opiekunowie, a wkońcu i sami małżonkowie.

Rozdział piąty mówi o separacyi, szósty o karach na urzędników cywilnych, którzy przy dopełnianiu urzędowych obowiązków swoich nie trzymają się przepisów tej ustawy o małżeństwach; 7my zawiera niektóre ogólne postanowienia i oraz zastrogę, że ustawa ta nie może być zastósowana do członków familii królewskiej, dla których osobne wyjdą postanowienia. *(A. B. W. Z.)*

(Wystawa wyrobów krajowych w Neapolu.)

Neapol, 15. czerwca. Jego król. Mość nakazał wystawę krajowych wyrobów przemysłowych. Dnia 30. maja 1853 w dzień imienin króla otwartą zostanie wystawa i trwać będzie przez ośm dni. *(L. k. a.)*

(Depesza telegraficzna.)

Turyn, 24. czerwca. W izbie deputowanych zaczęła się dyskusya nad statutami banku narodowego. Dziennik *Risorgimento* zapewnia, że neapolitański ambasador Ramirez został ztąd odwołany na posadę ambasadora do Rzymu. Miasto ambasadora ma tu na przyszłość tylko być mianowany charge d'affaires rządu neapolitańskiego. *(L. k. a.)*

Niemce.

(Depesza telegraficzna.)

Frankfurt, 25. $4^1/_2$% — $73^1/_2$; 5% — $82^1/_2$; Wiédeń $101^1/_8$; lomb. 88. Do tutejszej izby handlowej nadeszła od licznych kupców podpisana prożba, w której wyrażono życzenie względem utrzymania niemieckiego cłowego Związku i stopniowego przyłączenia się do Austryi. Izba handlowa uznała tę prożbę godną uwzględnienia i wstawiła się za nią do senatu. *(L. k. a.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 26. czerwca.)

Metal. austr. 5% —; $4^1/_2$ $73^3/_8$. Akcye bank. 1380. Sardyńskie —. Hyszpańskie —. Wiédeńskie $100^3/_4$. Losy z r. 1834 —; 1839 r. $108^1/_4$.

Prusy.

(Podróż Króla J. M. — Ustawa o zastanowieniu zaprowadzenia regulaminu gmin.)

Berlin, 23. czerwca. Jego Mość Król udał się dzisiaj w podróż nad Ren.

— Ustawę o zastanowieniu zaprowadzenia regulaminu gmin ogłasza „*Preuss. St. Anz.*“ w sposób następujący:

Na sprawozdanie ministeryum państwa z d. 17. czerwca r. b. rozporządzam, ażeby zastanowiono zaprowadzenie regulaminu gmin, tudzież utworzenie rozporządzonych w regulaminie obwodów, okręgów i prowincyi z d. 11. marca 1850 nowych reprezentacyi obwodowych i prowincyonalnych. — Minister spraw wewnętrznych ma przeto poczynić dalsze kroki i poleca mu się wydać te rozporządzenia, których potrzeba okaże się przy wykonaniu niniejszego dekretu. Przy najbliższem zebraniu się izb mają im być przedłożone stósowne projekta w tej sprawie. Niniejszy rozkaz Mój ma być ogłoszony w zbiorze praw.

Sanssouci, 19. czerwca 1852.

Fryderyk Wilhelm. *(W. Z.)*

(Depesze telegraficzne.)

Berlin, 25. czerwca. Jego Mość Król powróci tu dnia 4. lipca. Pruski ambasador w Paryżu hr. Hatzfeld ciężko zachorował. Prezydent ministrów uda się jutro na trzy dni do Luzacyi. *(W. Z.)*

Swineminde, 25. czerwca. Według wiarogodnych doniesień zawiną z początkiem lipca sześć do siedmiu okrętów rosyjskich do tutejszego portu i czekać będą rozkazów cesarskich. Spodziewają się tu także codziennie pruskich fregat parowych „Barbarossa“ i „Dantzig.“ *(L. k. a.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 26. czerwca.)

Dobrowolna pożyczka 5% $101^1/_2$ p. $4^1/_2$% z r. 1850 $102^3/_4$. $4^1/_2$% z r. 1852 $103^1/_8$. Obligacye długu państwa 92. Akcye bank. 103 l. Pol. list. zastaw. —; nowe $96^1/_2$; Pol. 500 l. 89; 300 l. $152^1/_2$ l. Frydrychsdory $13^1/_{12}$. Inne złoto za 5 tal. $10^{11}/_{12}$. Austr. banknoty $86^2/_3$.

Rosya.

(Powrót Jego Mości Cesarza z zagranicy.)

Peterburg, 19. czerwca. Cesarz Jego Mość powrócił we środę dnia 16. b. m. z podróży z zagranicy do Carskoje-Sioło. *(P. S. A.)*

Turcya.

(Poczta lewantyńska.)

Damask, 3. czerwca. Rozruchy w górach są na teraz jako tako uspokojone. Z warunkiem potwierdzenia od Wielkiej Porty zawarł rząd z dwoma zbuntowanemi dystryktami ugodę, według której tamtejsi mieszkańcy dla uwolnienia się od konskrypcyi wojskowej, obowiązali się płacić 100.000 piastrów rocznie. Jeden z najznakomi-

---

w Kalifornii następujące szczegóły: Północna i południowa Ameryka dostarczyła roku 1846 złota 25,503 funtów (na wagę), wartości 1,301,560 funtów szterlingów, śrebra zaś 1,594,431 ft., wartości 5,261,619 szt., razem więc wartości 6,563,179 ft. szt. Europa, Azya i Afryka dostarczyły złota 89,171 ft. wartości 4,545,192 ft. szt., śrebra zaś 384,633 ft., wartości 1,254,306 ft. szt., zazem więc wartości 5,799,498 ft. szt. Roku 1850 dostarczyła północna i południowa Ameryka złota 261,737 ft., wartości 13,341,989 ft. szt., śrebra zaś 2,199,644 ft., wartości 7,259,824 ft. szt., razem więc wartości 20,601,813 ft. szt. Europa, Azya i Afryka złota 104,219 ft., wartości 5,231,533 ft. szt., śrebra zaś 463,742 ft., wartości 1,528,592 ft. szt., razem przeto wartości 6,720,125 ft. szt. W nowym świecie pomnożyła się więc ogólna produkcya więcej niż o 300, w starym zaś tylko o 16 blisko procent. Z ubytkiem zysku z sybirskich kopalni złota i po odkryciu tak bogatych w Australii wypadnie bilans z większą jeszcze na przyszłość niekorzyścią dla naszej półkuli.

— P. Adolf Moser otrzymał przywilej na maszynę bednarską do sporządzania beczek. Przyrząd ten jest bardzo zręczny, lecz jak się zdaje za kosztowny. Jedna z maszyn wprawiona w ruch ociesuje klepki, inna je składa, spaja i nabija, trzecia obrzyna dna do beczek, a czwarta wygina klepki jednym obręczem objęte. Jeden człowiek spełnia posługę przy tych maszynach z największą łatwością. Sporządzone w ten sposób beczki odznaczają się gładkością, dokładnością i taniością.

Nowy sposób sporządzania cegieł.

Dziennik *Portsmouth* (w Stanach zjednoczonych) zawiera wiadomość o wyrobie cegieł w zakładach p. Woodworth w Moore i Bostonie. Glinę trze się tak miałko jak mąkę, przesiewa przez rafy, a następnie nasypuje się tak utartą i całkiem suchą gliną formy nieco zwilgotnione, aby się łatwiej cegły z nich wysuwały. W tych formach, których ośm obok siebie się znajduje, wystawiona jest glina na nacisk równający się ciężarowi 600 beczek. Wyciskane więc tym sposobem cegły wychodzą za pomocą osobnego przyrządu z form, które dalszą koleją znowu się napełniają, i za każdem ich przechyleniem wychodzi 8 nowych cegieł. Mechanizm ten przechyla się 7 razy na minutę, i dostarcza w przeciągu tego czasu 56 cegieł takiej tęgości, że 80 pełnych taczek z cegłami można jedna na drugiej ustawić bez najmniejszego ich uszkodzenia. Upewniają, że powierzchnia tych cegieł po ich wypaleniu jest zupełnie gładka i nadzwyczaj piękna z pozoru. Za pomocą tego przyrządu może 20 robotników dziennie 30,000 cegieł wyrobić. Podobnem postępowaniem oszczędza się oraz i znaczna część paliwa, zwłaszcza że wyparowanie wody miejsca już nie mające, nie ostudza pieca.

tszych szeików stawił się osobiście przed seraskierem i odebrał od niego powyższą prowizoryczną ugodę. Gdy więc z jednej strony jesteśmy poniekąd zabezpieczeni od kroków insurekcyjnych, z drugiej strony znikła obawa, że nasze miasto głodem wymorzone będzie, albowiem Górale zagrozili przecięciem wszelkich dowozów, a nasza targowica jest teraz obficiej niż przedtem w żywność zaopatrzona.

Konstantynopol, 12. Na archipelagu jest teraz mnóstwo korsarzy, którzy jednak tylko żeglarzom nadbrzeżnym i małym statkom są niebezpieczni. Tureckie i cudzoziemskie okręta wojenne ruszyły z swych stacyi, aby ich łupieztwu koniec położyć. Bankructwa znowu się często wydarzają. Bankructwo domu Cormona pociągnęło za sobą kilka podobnych przypadków, rumelioskie domy Cohen i Semo zbankrutowały z niedoborem $3^1/_2$ miliona piastrów. Z takąż samą kwotą zbankrutował także perski kupiec Emir Fettulah; a że jego dom utrzymywał po większej części komercyalne związki z Persyą, więc upadek jego obudził nie małą trwogę w tutejszej giełdzie. Przeciwnie zaś upadek greckiego domu Teodoridi nie pociągnie za sobą znacznych skutków. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 30. czerwca. Dziś sprzedawano na naszym targu korzec pszenicy po 18r.56k.; żyta 14r.55k.; jęczmienia 13r.30k.; owsa 7r.17k.; hreczki 13r.30k.; — cetnar siana kosztował 2r.28k., okłotów 1r.27k.; — za sąg drzewa bukowego płacono 25r., sosnowego 20r. w. w.

(Ceny targowe w Tarnowie.)

Tarnów, 16. czerwca. Na targach naszych z dnia 1., 4., 8., 11. i 15. czerwca sprzedawano w przecięciu korzec pszenicy po 11r.26k.; żyta 10r.32k.; jęczmienia 8r.16k.; owsa 5r.22k.; grochu 12r.6k.; tatarki 5r.15k.; ziemniaków 4r.2k.; — cetnar siana kosztował 1r.24k.; okłotów 40k.; — za sąg drzewa twardego płacono 8r. 7k., miękkiego 6r.1k. mon. konw.

(Ceny targowe w obwodzie Kołomyjskim.)

Kołomyja, 18. czerwca. Od 1. do 15. b. m. sprzedawano na targach w Kołomyi, Sniatynie, Obertynie i Kuttach w przecięciu korzec pszenicy po 6r.37k.—6r.20k.—6r.—6r.58k.; żyta 5r.2k.—3r. 56k.—4r.40k.—4r.50k.; jeczmienia 3r.10k.—2r.50k.—3r.12k.—3r. 36k.; owsa 2r.30k.—2r.56k.—2r.40k.—2r.26k.; hreczki 4r.30k.—3r.28k.—3r.—0; kukurudzy 5r.3k.—3r.58k.—4r.30k.—4r.30k.; kartofli w Kołomyi 3r.12k. Cetnar siana kosztował 44k.—1r.—1r.—1r. 30k.; nasienia konicza tylko w Kołomyi 40r.; wełny w Kołomyi 95r.; w Kuttach 30r. Sąg drzewa twardego 6r.—7r.—4r.—5r.40k., miękkiego 3r.36k.—0—0—4r.40k. Za funt mięsa wołowego płacono $3^3/_5$k. —$3^2/_5$k.—4k.—4k. i za garniec okowity 1r.40k.—1r.35k.—1r.24k.—1r.40k. m. k.

Kurs lwowski.

Dnia 30. czerwca.

		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	38	5	43
Dukat cesarski	„ „	5	43	5	47
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	45	9	43
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	54	1	55
Talar pruski	„ „	1	44	1	47
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	25	1	26
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	83	36	83	48

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 30. czerwca 1852.

		złr.	kr.
Kupione prócz kuponów 100 po	mon. konw.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 30. czerwca)

Amsterdam $164^1/_2$ l. 2. m. Augsburg 118 l. uso. Frankfurt $117^1/_2$ l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg $174^3/_4$ l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 11.47. l. 3. m. Medyolan 118. Marsylia $140^1/_4$ l. Paryż $140^1/_4$ l. Bukareszt —. Konstantynopol — Agio duk. ces. $26^1/_8$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. 97. lit. B. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie Wiéd. d. 28. czerwca o pół do 2giej po południu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio $25^3/_4$. Ces. dukatów obrączkowych agio $25^1/_4$. Ros. Imperyały 9.48. Śrebra agio 18 gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 30. czerwca.

Hr. Łoś Tad., z Narola. — Hr. Łoś Karol, z Kijowiec. — Hr. Cetner Albert, z Brodów. — Hr. Miączyński Maciej, z Pieniak. — Hr. Rey Marya, z Widełki. — PP. Nowosielski Ign., z Czyzowiec. — Janicki Wiktor, z Przemyśla. — Torosiewicz Maur., z Ostrowa. — Trzciński Piotr, z Żyrawy. — Wojna Ign. z Pitrycza. — Fedorowicz Jan, z Grzymałowa. — Turkuł Józef i Turkuł Onufry, z Tarnopola. — Jaworski Mik., z Kobelnicy. — Ustrzycki Waler,, z Zamiechowa. — Wiśniewski Ludwik, z Putiatycz.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 30. czerwca.

JE. Ks. Arcybiskup Baraniecki, do Derewacza. — JO. Książę Schwarzenberg, c. k. feldmarszałek-lejtnant i komenderujący, do Tarnopola. — Hr.Hr. Golejewscy Jan i Kornel, do Krzywcza. — Hr. Dzieduszycki Zyg., do Medowy. — Hr. Karnicka Henr., do Milatyna. — PP. Oberle, c. k. jenerał-major, do Krakowa. — Padlewski Wal., do Chomiakówki. — Jaworski Apol., do Ostrowa. — Korytowski Erazm i Rozwadowski Erazm, do Krakowa. — Wiktor Stan., do Przemyśla. — Olszewski Tyb., do Podhajczyk. — Kozicki Alex., do Stanisławowa. — Szeliski Kaz., do Zborowa. — Zagórski Ant., do Stryja. — Domaradzki Lud., do Kołodziejowa. — Micewski Edw., do Żółkwi. — Zawadzki Mar., do Burkanowa. — Terlecki Fel., do Skorodna. — Strzelecki Jan, do Kukizowa. — Antoniewicz Winc., do Skwarzawy.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 30. czerwca.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ‴ ⁗				
6 god. zran.	28 1 02	+ 11°	+ 20°	Półn.-Zach.₀	pogoda ⊙
2 god. pop.	28 0 61	+ 20°	+ 10°	Zachod.₀	pochm. ⊙
10 god. wie.	28 0 50	+ 13°		Półn.-Zach.₀	„

T E A T R.

Dziś: przedst. niem.: „**S'Lorle**" i „**Weiberfeind in der Klemme.**"

Jutro: przedst. pols.: „**Uriel Akosta.**"

W sobotę: Opera niem.: „**Die Hugenotten.**"

PRZEGLĄD MIESIĘCZNY
stanu galicyjskiej kasy oszczędności
z dniem 1. lipca 1852.

Stan wkładek pieniężnych z dniem 31. maja 1852		złr. 2,011.592 kr. 29 den. 1
Od 1. do 30. czerwca 1852 włożyło 633 stron	złr. 120.395 kr. 53 den. —	
„ „ „ wypłacono 552 stronom	— 65.960 — 20 — 1	
a zatem przybyło		— 54.435 — 32 — 3
Stan wkładek pieniężnych z dniem 30. czerwca 1852		— 2,066 028 — 2 — -
Do czego doliczywszy prowizyę z dniem 30. czerwca 1852 dopisaną		— 35 551 — 18 — -
Stan wkładek pieniężnych na dniu 1. lipca 1852 wynosi w ogóle		— 2,101.579 — 20 — -
Kapitał galic. instytutu ciemnych z prowizyą z dniem 30. czerwca 1852 doliczoną (w osobnym rachunku)		— 2.104 — 19 — 2
Ogół		— 2,103.683 — 39 — 2

Na to ma Zakład na dniu 1. lipca 1852:

a) na hypotekach	złr. 1,678.276 kr. 23 den. -
b) w zastawach na srebra i t. d.	— 47.031 — 24 — -
c) w wekslach eskontowanych	— 104.700 — — — -
d) w galicyjskich listach zastawnych	— 150.200 — — — -
e) w obligacyach pożyczki Państwa z r. 1851 lit. A	— 10.000 — — — -
f) w gotowiźnie	— 214.504 — 26 — -
razem	— 2,204.712 — 13 — -
Potrąciwszy powyższą stronom należącą się sumę	— 2,103.683 — 39 — 2
Okazuje się przewyżka w sumie	— 101.028 — 33 — 2

W którąto sumę wchodzi: prowizya z pożyczek na hypoteki i z innych interesów pobrana, fundusz własny Zakładu, koszta utrzymania i zysk.

We Lwowie dnia 1. lipca 1852.

Od Dyrekcyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Kazimierz Krasicki, naddyrektor.

S. Krawczykiewicz, dyrektor.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. drukarni rządowéj.